

Közösségi közlekedési szolgáltató vállalatok beszerzési dilemmái. Zöld beszerzések helyzete

Dr. Döbrei István stratégiai és beszerzési igazgató, BKV Zrt.

City Rail 2022 Tudományos Konferencia
Balatonfenyves, 2022. szeptember 7-8.

Citius, altius, fortius!

A beszerzések esetében:
Gyorsabban, olcsóbban, jobbat!

Merre lejt a pálya?

Kihívások

Speciális, egyedi, idős eszközök

Piaci szereplők köre korlátozott

Finanszírozási bizonytalanságok

Anyag- és energiaigényesség

2014/25/EU irányelv

307/2015. (X. 27.) Korm. rend.

P
R
I
O
R
I
T
Á
S

Előnyök

Eljárási formák szabadabb
választhatósága

Részajánlattétel kizárásának
könnyítése

Magasabb értékhatárok

Szerződésmódosítási könnyítések

További nehezítő tényezők:

- **Egyszereplős közbeszerzések számának csökkentése – kötelező**
- **Zöld közbeszerzések – szabadon választható, de elvárható**
- **Váratlan környezeti kihívások**

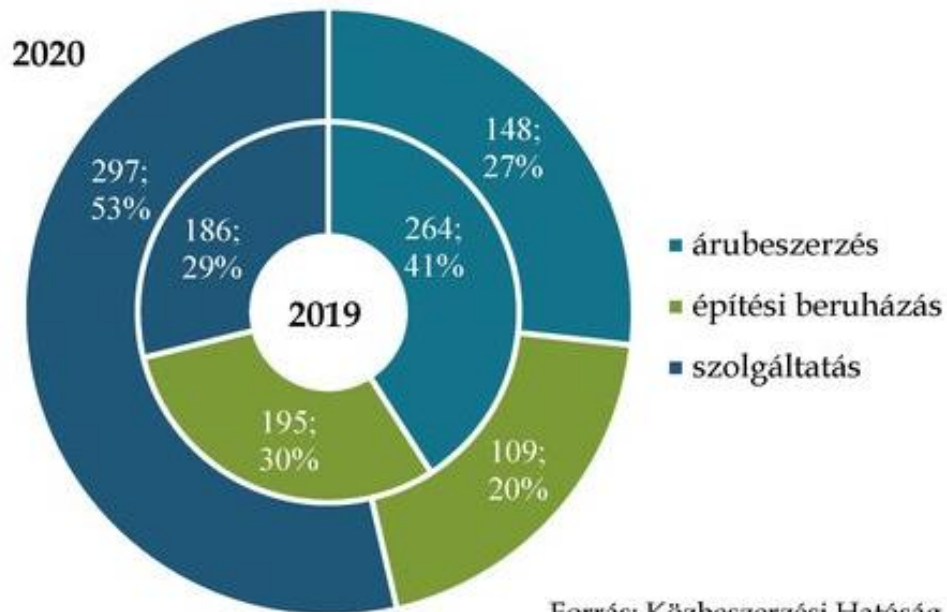
...ami csak jön, mint a nem várt,
rossz időjárás...

Váratlan környezeti kihívások

- Pandémia – az eljárások száma csökkent, a partnerek köre szűkült
- Háború – piaci bizonytalanságok, ellátási láncok zavarai, alapanyaghiány
- Szerződésfelmondások száma jelentősen növekedett:
  - 2021.01.01-12.31.: 45 db
  - 2022.01.01-08.15.: 78 db
(2021.01.01-08.15.: 24 db)

10. ábra Egyajánlatos közbeszerzési eljárások értéke a szerződés típusa szerint (Mrd Ft) 2019-2020

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

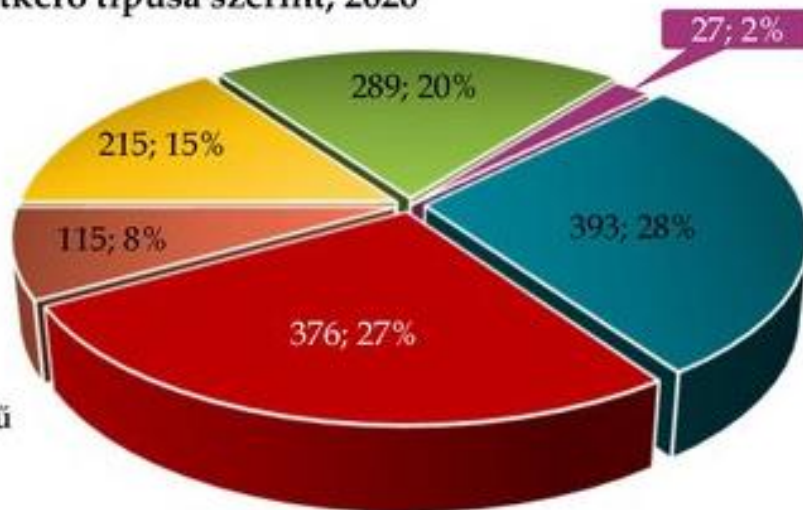

- EU: célkitűzés a versenyképesség fokozása
- Magyarország 2019-ben 40%-os eredményt ért el
- Egyajánlatos közbeszerzések száma a BKV Zrt.-nél:
  - 2022.01.01-08.30.: 49 db (kb. 24 %)
- 1027/2021. (II. 05.) Korm. hat. a közbeszerzések hatékonyságának javítása érdekében szükséges intézkedésekről a cél **15% alá** csökkenteni
- 63/2022. (II. 25.) Korm. rend. az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentéséről

15. ábra Az eljárások száma (db) az egyajánlatos eljárásokra vonatkozó közbeszerzések körében az ajánlatkérő típusa szerint, 2020

- Egyéb szervezet
- Közjogi szervezet
- Központi szintű
- Közszolgáltató
- Regionális/helyi szintű
- Támogatott szervezet

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

- Monopol helyzetű beszállítók
- Nagy volumenű szolgáltatások biztosításának kérdése, részekre bontás hatása a megrendelői ráfordításokra

Megoldási lehetőségek

- Dbr (Dinamikus beszerzési rendszer) *engedélyezett teljesítményfokozó!*
  - A BKV Zrt.-nél 2022.08.29-én meghaladta a 60 db-ot
- 63/2022. (II. 25.) Korm. rend. által előírt kötelező konzultáció alól felmentés
- Innovatív, új eszközök, megoldások beszerzésének elősegítése
- Rövidebb eljárási idők
- Nem konkrét, hanem képesség alapú beszerzés valósul meg
- Fedezeti kérdések rugalmasabb kezelését teszi lehetővé

Egyéb megoldás: proaktív magatartás

- Piaci konzultáció kiszélesítése
  - Szélesebb körben megismerhetővé tenni a BKV Zrt. beszerzési szándékát (pl. fórumok)
  - Piackutatás, indikatív ajánlatkérések továbbfejlesztése

A fenntarthatóság napjaink (jogos) elvárása.

Az ENSZ célrendszere alapján, a beszerzések esetében:

- Lehető legkisebb ökológiai lábnyom
- Lehető legkedvezőbb társadalmi hatás
- Költségeket a termék teljes életciklusában kell figyelembe venni

EU RELIFE kutatási projekt

„Ha EU-szerte valamennyi hatóság zöld elvű elektromos szolgáltatást igényelne, az 60 millió tonnának megfelelő CO₂ megtakarítását eredményezné, ami megfelel az EU Kiotói Jegyzőkönyv szerinti üvegházhatás-csökkentési elkötelezettsége 18%-ának. Körülbelül ugyanekkora megtakarítás lenne elérhető, ha a hatóságok nagy környezetvédelmi értékű épületek mellett döntenének.”

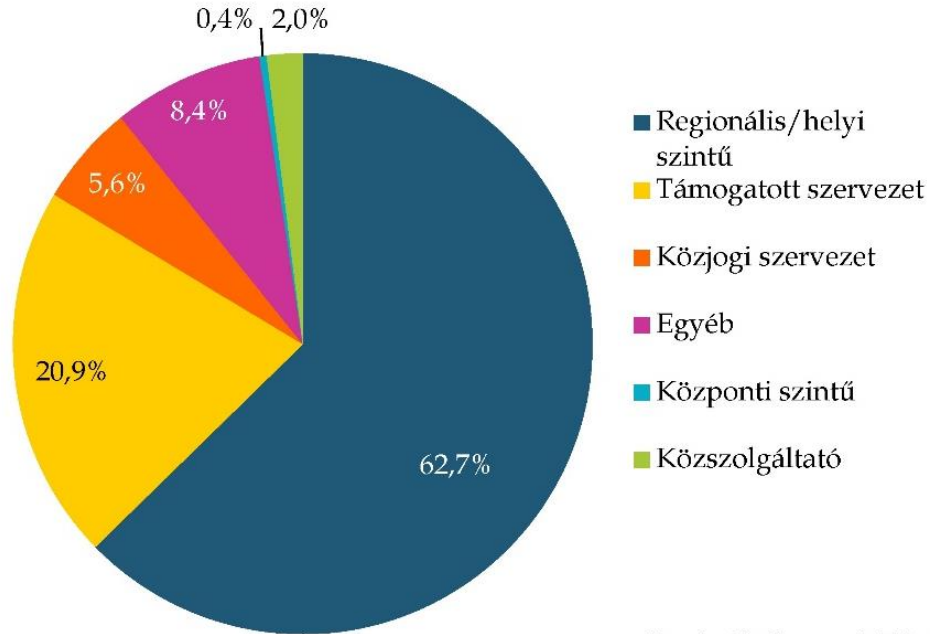

Környezetvédelmi Közbeszerzési Etikai Kódex

A Közbeszerzési Hatóság célja iránymutatást adni a közbeszerzési eljárások ajánlatkérői számára arról, hogy milyen módon járulhatnak hozzá a környezetvédelem célkitűzéseinek előmozdításához.

A Kódexhez történő csatlakozás nem kötelező.

4. ábra: A zöld közbeszerzések értékének megoszlása (%) az ajánlatkérők típusa szerint, 2019-ben

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Zöld közbeszerzés megjelenése a BKV Zrt.-nél

- A jogszabályokban, szabványokban kötelezően előírt szabályok érvényesítését az eljárásaiban megköveteli
- ISO 14001 Környezetközpontú Irányítási Rendszert alkalmaz az Integrált Irányítási Rendszerében

- Hitelesített Környezetvédelmi Vezetési Rendszert (EMAS, Eco-Management and Audit Scheme) alkalmaz két telephelyén

2015. évi CXLIII. tv. (Kbt.)

Értékelési szempontként alkalmazhatóak a legjobb ár-érték arányt megjelenítő olyan – különösen környezetvédelmi – szempontok, melyek között az ár vagy a költség is szerepel.

A legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok vonatkozhatnak különösen környezetvédelmi tulajdonságokra.

Kbt. 59. §

Amennyiben ajánlatkérő a műszaki leírás meghatározása során kíván zöld szempontot alkalmazni, előírhatja valamely címke használatát is.

Kbt. 63. § (1) bek. a) pont

- A Kbt.-ben említett környezetvédelmi, szociális, munkajogi követelményeket súlyosan megsértő ajánlatkérő kizárható.
- A környezetvédelmi követelményeket nem teljesítő kizárható.

Alkalmasság igazolásánál feltételként pl. az ISO 14001 szabvány alkalmazása megkövetelhető.

321/2015. (X. 30.) Korm. rend.

48. § (2) bek.

A műszaki leírás tartalmazhatja különösen a környezetre és éghajlatra gyakorolt hatások szintjét.

Szemponatok érvényesítésének dilemmái

- A szempontrendszer meghatározásához segítség:
  - Miniszterelnökség útmutatója
  - EU Zöld közbeszerzési szempontrendszere (GPP criteria)
- Különleges feltételeket a felhívásban, illetve egyéb közbeszerzési dokumentumokban meg kell adni
- Kbt. alapelveit nem sértheti
- Szerződés tárgyához kell kapcsolódnia
- Ellenőrizhetőség

EVN AG.–Wienstrom-ügy

EVN AG.–Wienstrom-ügy

- Szerződés tárgyához kapcsolódás – az értékelési szempontnak a szerződés tárgyához kell kapcsolódnia
- A villamosenergia-beszállítóknak az Osztrák Köztársaság Karintia tartománya közigazgatási hivatalait kellett ellátnia megújuló energiaforrásból származó villamos energiával
- A szövetségi hivatalok becsült éves fogyasztása 22,5 GWh volt
- Odaítélési szempont „megújuló energiaforrásból származó energia”, melyet 45%-os súlyozással vettek figyelembe, azzal az előírással, hogy „kizárólag azt az energiamennyiséget veszik figyelembe, melyet megújuló energiaforrásból, évi 22,5 GWh-t meghaladó mennyiségben szállítanak le.”

EVN AG.–Wienstrom-ügy

- Megújuló energiaforrás, mint odaítélési szempont ✓
- 45%-os súlyozás ✓
- Azonban a várt éves fogyasztást meghaladó villamos energia mennyiség – nem kapcsolódik a szerződés tárgyához. Jogosultalan megkülönböztetés azokkal az ajánlattevőkkel szemben, akik a szerződés tárgyához kapcsolódó követelményeket (22,5 GWh) tudták teljesíteni ✗
- Dilemma – az ajánlatkérő rendelkezik-e olyan technikai felkészültséggel, amellyel megállapítható, hogy a részére szállított energiát valóban megújuló energiaforrásból állították elő. Ebben a jogesetben a Bíróság arra a megállapításra jutott – melyet az ajánlatkérő is megerősített – hogy az odaítélési szempont nem volt ellenőrizhető ✗

Európai Bizottság álláspontja Miniszterelnökség közleménye

- Ajánlatkérő rögzíti a közbeszerzési dokumentumokban a környezetvédelmi szempontokra tett ajánlattevői megajánlások ellenőrzésére vonatkozó módszert
- Az ajánlattevők ajánlataikban bemutatják ezen módszer figyelembe vételével, hogyan tervezik teljesíteni a környezetvédelmi értékelési szempontra tett vállalásaikat

A fenntarthatóságot szolgáló szempontok érvényesítését, a zöld közbeszerzések szélesebb körű alkalmazását segítheti, ha az általuk képződő előnyök a közösségi közlekedés területén internalizált módon megjelennek (pl. adókedvezmény, támogatások).

„Ducunt fata volentem, nolentem trahunt.”

Seneca

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Dr. Döbrei István

stratégiai és beszerzési igazgató

BKV Zrt.

dobreiis@bkv.hu

Tóvári László

monitoring osztályvezető

Dr. Ary Adrienn

jogász-szabályozási munkatárs